

Suomalaiset työnohjausta käsittelevät väitöskirjat 2000-luvulla

Väitöskirjan nimi	Tekijä	Vuosi / Yo	Tutkimusprosessin tiivis kuvaus	Väitöskirjan anti käytännön työnohjaukselle
Clinical Supervision and Quality Care. Examining the Effects of Team Supervision in Multi-professional Teams	Kristiina Hyrkäs	2002, Tampereen Yliopisto, Hoito-tiede	Tutkimus on englanninkielinen monografia, jossa yhdistetään määrällistä ja laadullista tutkimusotetta tarkoituksena selvittää työnohjauksen vaikuttavuutta ohjattavien tekemän hoitotyön laatuun. Tutkimus analysoi hoitotyön tiimeille tehtyä työnohjausinterventiota. Tutkimus osoitti työnohjauksen edistävän tiimien työkäytäntöjen kehittymistä, ohjattavien keskinäisten suhteiden tiivistymistä sekä heidän sitoutumistaan organisaatioon. Myös työntekijöiden suhde omaan itseensä muuttui ohjauksen tuloksena.	Tutkimuksen tärkeä anti on pyrkimys osoittaa työnohjauksen vaikuttavuutta tiimityön ja potilastyytyväisyyden näkökulmasta. Tutkimuksen mukaan työnohjauksella voidaan vaikuttaa potilaiden kokemaan hoidon laatuun myönteisesti. Tämä on perustavaa laatua oleva tutkimuksellinen argumentti työnohjauksen puolesta!
Mikä ohjaa kirkon työnohjaajaa?: Haastattelututkimus työnohjaajien teoreettisista lähestymistavoista	Leena Ahteenmäki-Pelkonen	2006, Helsingin Yliopisto, Teologia	Tutkimus on suomenkielinen monografia, jossa selvitetään kirkon työnohjauksen työnohjaajien teoreettisia lähestymistapoja ja niistä tehtyjä tulkintoja työnohjaajien itsensä kuvaamina. Lisäksi väitöskirjassa verrataan kirkon työnohjaajien lähestymistapoja psykiatrian työnohjaajiin. Tutkimus on kvalitatiivinen konstruktivistiseen paradigmaan ja induktiiviseen työotteeseen kiinnittyvä tutkimus.	Väitöskirja sisältää hyvin ansiokkaan kuvauksen työnohjauksen määrittelystä eri näkökulmista käsin. Tulokset tuovat esille työnohjaajan teoreettista ajattelua liittyen ajan suuntauksiin: psykodynaaminen teoria, systeemiteoria, narratiivinen lähestymistapa, sosio-konstruktionismi, kognitiivis-konstruktivistinen lähestymistapa ja radikaali- eli äärikonstruktivismi.
Osaamisen strategisen johtamisen hallinta sosiaali- ja terveysalan julkisissa ja yksityisissä palveluorganisaatioissa . Johtamisosaamisen ulottuvuudet työnohjauksellisenä näkökulmana	Seija Ollila	2006, Vaasan Yliopisto, Terveys-hallinto ja -talous	Suomenkielinen, strategisen johtamisosaamisen hallintaa tarkasteleva monografia, joka käsittelee aihetta sekä teoreettisena kysymyksenä että käytännön toimintana terveysalan organisaatioissa. Väitöskirjan tuloksena on teoreettinen malli osaamisen strategisen johtamisen hallinnasta. Samalla tutkimus kysyy, millainen rooli työnohjauksella on johtamisen osaamisessa ja sen tukemisessa. Tulokset muodostuvat teoreettista tarkastelusta ja haastatteluaineiston analyysistä. Työnohjaus kuvataan reflektiivisenä, oppimista tukevana prosessina.	Tutkimus tekee näkyväksi työnohjausta johtamistyön laatua edistävänä asiana. Prosessinomaisessa johtamistyön työnohjauksessa omia valmiuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä henkilöstöjohtamisen kysymyksiä pohtinut johtaja on valmiimpi omaa työtään helpottaville oivalluksille ja vaihtoehtoisille ratkaisuille erilaisissa tilanteissa. Tarkastellessaan johtamista yksityisen ja julkisen terveydenhuollon kontekstissa tutkimus on edelleen ajankohtainen ajatellen nykypäivän johtamisen kysymyksiä ja debattia yksityisen ja julkisen terveydenhuollon samankaltaisuuksista ja eroista.

Suomalaiset työnohjausta käsittelevät väitöskirjat 2000-luvulla

Työn eetoksena hyvä elämä tehostetut palveluasumisen yksikössä - Uutta moniammatillista työyhteisöä rakentamassa.	Arja Koski	2007, Tampereen Yliopisto, Terveys- tieteet	Tutkimus on suomenkielinen monografia, jossa selvitetään uuden moniammatillisen työyhteisön rakentamista pieniyhteisöksi tehostetun palveluasumisen vasta perustetussa yksikössä. Tutkimuksessa selvitetään, millaisia yhteisyyden diskursseja työryhmä rakentaa moniäänisessä vuorovaikutuksessa työnohjaustilanteissa. Tutkimus kiinnittyy sosiaalisen konstruktivismiin.	Tutkimus on vivahteikas vaativan työnohjausprosessin kuvaus mielenkiintoisineen nyansseineen uuden palveluasumisyksikön perustamisesta sekä moniammatillisen työryhmän rakentumisesta. Tutkimus käsittelee kokonaisvaltaisesti organisaation kokemuksellista ja dialogista oppimisprosessia.
Työnohjaus psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa: laadullinen haastattelututkimus	Maj-Lis Kärkkäinen	2013, Itä-Suomen Yliopisto, Terveys-tieteet	Haastatteluaineistoon ja sen sisällönanalyysiin perustuva laadullinen monografiatutkimus kuvaa psykiatriassa tehtävää työnohjausta, pyrkii ymmärtämään sitä ja tarjoaa kehittämiseen ideoita. Työnohjaus nähdään työn, sen tekemisen tavan ja työntekijän kehittämismenetelmänä. Hoitosuhteen työnohjaus näyttäytyy monimuotoisena niin taustateorioiden kuin käytäntöjen osalta. Tulosa kuvaa ohjausta saaneiden kokemuksia ja käsityksiä työnohjauksesta, sen merkityksiä heille, potilaan hyvää hoitoa edistävää ohjausta sekä työnohjausprosessia.	Väitöskirja tarjoaa laajan katsauksen psykiatrisen hoidon työnohjaukseen ja sen historiaan Suomessa. Haastatteluaineisto aineisto-otteineen tuo esille ohjattavien näkemyksiä, mikä on arvokasta. Tekijän luomat kaaviokuvat työnohjauksen eri puolista ovat havainnollisia ja käytäntöä jäsentäviä.
Clinical supervision and wellbeing at work: a four-year follow-up study on female hospital nurses.	Aija Koivu	2013, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotiede	Tutkimus on artikkeliväitöskirja, jossa selvitettiin työnohjauksen vaikutuksia työhyvinvointiin. Tutkimus on kvantitatiivinen kvasiekperimentaalinen tutkimus, joka toteutettiin kyselytutkimuksena. Tutkimuksessa esimerkiksi vertailtiin työnohjauksiin osallistuneita ja ei osallistuneita henkilökunnan edustajia. Väitöskirjassa kuvataan laajasti työnohjauksesta tehtyä tutkimusta kokoavien taulukoiden muodossa.	Väitöskirjassa on taustoitettu todella laajasti työnohjausta ja erityisesti siihen liittyvää tutkimusta. Väitöskirjassa on useita kokoavia taulukoita työnohjauksen tutkimuksesta hyvin jäseneltynä (tarkoitus, konteksti, interventio, metodi ja päätulokset). Tutkimus on laadukkaasti toteutettu tutkimus työnohjauksen koetuista vaikutuksista: <i>"Työnohjauksen myönteiset vaikutukset ilmenivät selkeimmin työstä saadun palautteen ja omien vaikutusmahdollisuuksien lisääntymisenä, ammatillisen itsetunnon kohenemisenä ja psyykkisen rasittuneisuuden vähenemisenä."</i>

Suomalaiset työnohjausta käsittelevät väitöskirjat 2000-luvulla

”Työnohjaus auttaa löytämään omia vahvuuksia ja ... toimintakulttuurin luomisessa”: työnohjaus inklusiivisen opettajuuden tukena	Sanna Alila	2014, Lapin Yliopisto, Kasvatus tiede	Suomenkielisessä monografiassa tutkitaan opettajataustaisten työnohjaajien käsityksiä inklusiivisen opettajuuden tukena. Fokusryhmäaineiston analyysissä tunnistetaan työnohjauksen merkitys niin yksilöiden kuin yhteisön kehittämisessä. Inklusiivista opettajuutta tukeviksi ohjaukselliseksi erityispiirteiksi tunnistetaan muiden työmuotojen tunnistaminen, eri viitekehysten hyödyntäminen, riippumattomuus ohjaajan taustakoulutuksesta, suunnitelmallinen ohjaussisältö ja tavoite sekä säännöllisyys ja riittävä kesto.	Väitöskirja perustelee hyvin työnohjauksen hyötyjä kouluympäristössä. Opettajuutta tukevan työnohjauksen käytännön toteutuksessa huomioidaan monipuolisten menetelmien käyttö, työnohjattavan tarpeet menetelmän valinnassa, työyhteisöön kohdistuvan työnohjauksen merkitys sekä erilaisten työnohjauskokoonpanojen käyttäminen. Tutkija esittelee myös luomansa mallin työnohjauksesta inklusiivisen opettajuuden oppimisympäristönä.
Clinical supervision among medical students and general practitioners	Martina Torppa	2017, Helsingin yliopisto, Lääketiede	Väitöskirja on monimenetelmätutkimus (mixed method), joka on toteutettu artikkeliväitöskirjana. Väitöskirjassa on neljä osatutkimusta, joissa tarkastellaan mm. lääketieteen opiskelijoiden työnohjausta Balint-ryhmissä, yleislääkäreiden kliinisen työnohjauksen käyttöä ja yleislääkäreiden tunneupumusta. Tulosten mukaan suurella osalla yleislääkäreistä on kokemusta kliinisestä työnohjauksesta. Kokemus työnohjauksen tarpeesta oli yhteydessä ikään, sukupuoleen, työkokemukseen ja työssä kuormittumiseen.	Väitöskirja käsittelee kattavasti lääketieteen puolella toteutettavaa kliinistä työnohjausta opiskelijoiden ja lääkäreiden osalta.
Kohti kokonaisvaltaista työnohjauksen teoriaa. Työnohjaus intersubjektiivisena kehitysprosessina	Leila Keski-Luopa	2018, TaY Yhteis-kunta tieteet	Tutkimus on suomenkielinen monografia, jonka tavoitteena oli selkiinnyttää epäselvää työnohjauksen käsitettä ja luoda teoreettinen malli työnohjauksesta. Tutkimus on teoreettinen ja sen metodina tutkijan oma ajattelutyö. Tutkimus kiinnittyy yhteiskunnalliseen tutkimukseen ja ammentaa ideoita systeemisestä ja psykoanalyttisesta ajattelusta. Tekijä tuo lähtökohtana esiin sen, että työnohjaus on moniparadigmaisena käytäntönä sekoitus arkikäsitteitä ja eri tieteenaloilta peräisin olevia teoreettisia käsitteitä.	Väitöskirja auttaa kattavasti hahmottamaan työnohjausta historiallisesta ja yhteiskunnallisesta kontekstista käsin, tekee ymmärrettäväksi alan metodista kirjavuutta sekä tarjoaa metateorian yksilöohjauksen prosessiin. Sen mukaisesti työnohjaus näyttyy a) ohjattavan työn sisältöä analysoivan, b) hänen identiteettiään kannattelevan ja c) luovuuttaan vapauttavan prosessin integraationa. Työ tunnistaa myös ohjaussuhteen merkityksen ohjattavan kehitykselle. Väitöskirja on jatkoa Keski-Luopan syväluotaavalle superviisauk-kirjalle.

Suomalaiset työnohjausta käsittelevät väitöskirjat 2000-luvulla

Työnohjaus monikulttuuriosaamisen edistäjänä	Aila Niemelä	2019, Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta	Väitöskirja on suomenkielinen monografia, jossa selvitettiin miten työnohjaus edistää ja tukee työelämässä tarvittavaa monikulttuuriosaamista. Tutkimuksella haluttiin vahvistaa työnohjauksen positiota työelämäosaamisessa ja selkiyttää siitä käytävää ammatillista diskurssia. Tutkimus on aineistolähtöinen kvalitatiivinen tutkimus ja kiinnittyy refleksiiviseen ja narratiiviseen tutkimusperinteeseen. Aineiston muodostaa kokoneiden työnohjaajien syvähaastattelut ja niiden jälkeen toteutetut fokusryhmähaastattelut.	Väitöskirja tarjoaa näkymän siitä, miten kohdata monikulttuurisuutta työnohjauksessa ja käytännön työssä. Väitöskirjassa todetaan, kuinka työnohjaus tarjoaa tilan moninaisuuden jäsentämiseen, käsitteiden avaamiseen ja erilaisuuden hyväksymiseen. Näiden tekijöiden huomioiminen tulisi olla tietoisempi tavoite työnohjauksessa.
Työnohjaus - luottamukseen perustuva praxis. Ohjauksen elementit ohjattavan toimijuuden kehittämisen mahdollistajina.	Marko Ikonen	2020, Helsingin yliopisto, Teologia	Suomenkielisen monografian tutkimustehtävänä on työnohjauksen käsitteen tarkastelu <i>clinical supervision</i> kirjallisuudessa. Sosiaalietiikan alaan liittyvä teoreettinen tutkimus, jossa tekijä osoittaa, että ohjauksen ydintä on hankala hahmottaa ja määrittää yksimielisesti ja että ohjauksikäytännöt ja ohjeistukset muodostavat kirjavan kokoelman toisistaan poikkeavia normistoja. Väitöskirja luo narratiivista tulkintakonstruktiota hyödyntäen kokonaisnäkemystä työnohjauksesta ja laajemmin muustakin ohjauksellisesta työstä. Tekijä konstruoi ammattikirjallisuuden ja oman kokemuksensa pohjalta ohjaustyön vakioisia elementtejä sekä luo kuvan ohjauksesta ohjaajan toimintana sekä ohjaajan ja ohjattavan yhteistoimintana.	Tutkimus kiteyttää ohjauksen ytimen ohjattavaa osallistavan kokemuksellisen yhteistoiminnan, praksiksen ideaan. Ohjaajan on hyödyllistä rakentaa itseensä vuorovaikutukseen ja tunnetyöhön valmiuksia antava tiedostava itseisuhde, hänen on luotava ja pidettävä yllä ohjattavan mahdollisuutta kokea luottamusta ja siedettävää konfliktisuuden tunnetta. Ohjaajan on myös pidettävä yllä ohjattavan itseilmaisua, tutkivaa vuorovaikutusta ja ohjauksessa saadun materiaalin hyödyntämistä ohjattavan oppimisessa ja toiminnassa. Ohjattava on nähtävä yhteistoiminnan osapuolena. Väitöskirja sopii hyvin työnohjaajan itsereflektion apuvälineeksi.

Suomalaiset työnohjausta käsittelevät väitöskirjat 2000-luvulla

Ratkaisukeskeinen ryhmätyönohjaus esimiesten ja asiantuntijoiden kokemuksellisen oppimisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen menetelmänä	Tarja Vanne	2021, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta	Suomenkielisessä monografiassa tarkastellaan ratkaisukeskeistä ryhmätyönohjausta esihenkilöiden ja asiantuntijoiden kokemuksellisen oppimisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen menetelmänä. Kvalitatiivisen tapaustutkimuksen aineisto muodostuu yliopiston hankkeen henkilöstön ryhmätyönohjauksista (litteroidut keskustelut) sekä asiantuntijoiden ryhmätyönohjauksen ohjaajan muistiinpanoista. Lisäksi aineistona toimi ohjattavien kirjoittamat tapaukset sekä heidän loppuarviointinsa ohjausprosesseista. Tutkimus kiinnittyy positiiviseen psykologiaan, ratkaisukeskeiseen lähestymistapaan sekä kokemukselliseen oppimiseen ja ongelmanratkaisuun liittyviin teorioihin.	Tutkija on kehittänyt aiempien teorioiden pohjalta uuden teoreettisen 5-osaisen KIRSTU-ryhmätyönohjausmallin (Kokemuksellisen oppimisen ja ongelmanratkaisun synteesimalli ryhmätyönohjauksessa). KIRSTU-mallia pystytään hyödyntämään käytännön työnohjauksissa sekä työnohjauksen ja -ohjaajien opetustyössä.
Orkesterimuusikoiden työnohjaus. Luova potentiaali yhteisöllisyyden rakentamisen ja yksilöllisyyden kunnioittamisen risteyskohdassa	Pauliina Valtasaari	2023, Taide-yliopisto, Sibelius akatemia	Suomenkielisessä monografiassa on tutkittu orkesterimuusikoiden työhyvinvointia sekä kehitetty orkesterimuusikoille soveltuva työnohjausmetodi haastattelu- ja toimintatutkimuksen keinoin. Tekijä esittää, että orkesterimuusikot hyötyvät työnohjauksesta, jossa huomioidaan heidän erityistarpeensa ja työkuultuurinsa ja joka toteutetaan alaa tuntevan työnohjaajan toimesta. Työnohjausprosessin on suositeltavaa olla vähintään viiden tapaamiskerran mittainen. Työnohjaus voi vahvistaa muusikoiden yksilöllisiä ja yhteisöllisiä voimavaroja sekä edistää työn psykososiaalisten kuormitustekijöiden kohtaamista.	Teos tarjoaa laajan (liik 400 sivua) katsauksen paitsi muusikkouden ja työnohjauksen kysymyksiin, myös työnohjausta hahmottaviin taustateorioihin. Pioneerityö muusikkotyön erityispiirteiden ja kuormitustekijöiden kautta työnohjauksen perusteluun taidealalla. Tutkija kuvaa kehittämänsä ohjausmetodin elementteinä itsemyötätunnon, toivon, realistisen optimismin, viisauden ja resilienssin.